

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K. dnia 26 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wojciech Żukowski (del.)

Protokolant: starszy protokolant Marzena Stępkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 maja 2014 r. w K.

sprawy z powództwa D. Z., B. F., R. R. (1) i M. Z.

przeciwko R. R. (2)

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. **powództwo oddala,**

II. **zasądza od powódek D. Z., B. F., R. R. (1) i M. Z. solidarnie na rzecz pozwanego R. R. (2) kwotę 3617 (słownie: trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 stycznia 2013 r., sprecyzowanym pismem procesowym z dnia 27 lutego 2013 r. powódki: D. Z., B. F., R. R. (1) i M. Z. wniosły przeciwko pozwanemu R. R. (2) o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 października 2012 r. sygn. I ACa 362/12 i o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania solidarnie od pozwanego na rzecz powódek według norm przepisanych.

Na uzasadnienie żądania pozwu podały, że toczyło się przed Sądem Okręgowym w Krakowie postępowanie z powództwa R. R. (2) przeciwko D. Z., R. R. (1), M. Z. i B. F. o zapłatę kwoty 80.000 zł uiszczonych przez R. R. (2) tytułem zadatku wpłaconego przez niego przy przedwstępnej umowie sprzedaży nieruchomości położonej w K. przy ul. (...). Pozwany jednocześnie wynajmował przedmiotową nieruchomość, lecz nie uiszczał wbrew zobowiązaniu czynszu przez okres ponad 3 lat i z tego tytułu w toku tego postępowania przedstawiono do potrącenia należność z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości. Wyrok Sądu Okręgowego z dnia 5 sierpnia 2011 r. został zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 23 października 2012 r. w sprawie I ACa 362/12, którym zasądzone należność 80.000 zł od D. Z., B. F., R. R. (1) i M. Z. na rzecz R. R. (2). Powódki w dniu 21 grudnia 2012 r. złożyły oświadczenie o potrąceniu z kwoty należnej R. R. (2) na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z wierzytelnościami przysługującymi powódkom z tytułu zapłaty czynszu oraz z tytułu nienależytego wykonania umowy najmu w łącznej kwocie 66.500 zł, na którą składała się kwota należności głównej 43.293 zł oraz odsetki w wysokości 23.207 zł.

W złożonej w dniu 6 lutego 2014 r. odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że możliwość pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności jest ograniczona w czasie, a mianowicie przysługuje dopóki roszczenie wierzyciela objęte tytułem wykonawczym nie zostanie wyegzekwowane. Roszczenia objęte wyrokiem Sądu Apelacyjnego w sprawie I ACa 362/12 zostały już w całości zaspokojone, a prowadzone postępowanie egzekucyjne wobec zapłaty zakończone. Z ostrożności procesowej pozwany zaprzeczył, by doszło do potrącenia wierzytelności objętej wyrokiem z roszczeniami powódek. Zaprzeczył, by był winien powódkom kwotę 66.500 zł z tytułu korzystania z nieruchomości. Dalej podał, że niesłusznie

powódki naliczyły mu wartość czynszu według stawek wolnorynkowych, gdy tymczasem inne są postanowienia umowne. Dodał także że oświadczenie o potrąceniu jest bezskuteczne gdyż nie spełnia wymogów z art. 498 k.c. Podniósł także zarzut przedawnienia zgłoszonych przez powódki do potrącenia roszczeń.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział I Cywilny w sprawie I C 1070/10 zasądził od pozwanych D. Z., B. F., R. R. (1) i M. Z. solidarnie na rzecz powoda R. R. (3) kwotę 39.001 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 marca 2008 r. do dnia zapłaty, zaś w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Wyrokiem z dnia 23 października 2012 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny w sprawie I ACa 262/12 zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie w ten sposób, że zasądził od pozwanych D. Z., B. F., R. R. (1) i M. Z. solidarnie na rzecz powoda R. R. (3) kwotę 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 marca 2008 r. do dnia zapłaty. Ponadto zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 3.817 zł tytułem kosztów procesu oraz zasądził od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kwotę 2.300 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Wyrokowi nadano klauzulę wykonalności.

Dowód: - akta I C 1070/10: wyrok w sprawie I C 1070/10 k. 253, wyrok w sprawie I ACa 262/12 k. 408.

Pismem z dnia 21 grudnia 2012 r. powódki złożyły R. R. (2) oświadczenie o potrąceniu kwoty zasądzonej wyrokiem Sadu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 października 2012 r. w sprawie I ACa 362/12 z należnościami przeciwko pozwanemu z tytułu obowiązku zapłaty czynszu oraz z tytułu nienależytego wykonania umowy najmu z dnia 10 listopada 1997 r. do kwoty 66.500 zł, na którą składa się suma główna niezapłaconego czynszu na okres od 1 kwietnia 2007 r. do 31 marca 2010 r. w wysokości 43.293 zł oraz odsetki za zwłokę w wysokości 23.207 zł.

Dowód: - oświadczenie o potrąceniu k. 9

W dniu 10 stycznia 2013 r. powódki zapłaciły na rzecz pozwanego kwotę 67.895 zł wskazując jako tytuł wpłaty: przelew – sygn. I ACa 362/12

Dowód: - potwierdzenie przelewu k. 12

Z wniosku R. R. (3) toczyło się przed Komornikiem sądowym przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania od D. Z., B. F., R. R. (1) i M. Z. należności stwierdzonych wyrokiem Sadu Okręgowego w Krakowie z dnia 5 sierpnia 2011 r. zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 października 2013 r. Postanowieniem z dnia 2 lipca 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Krowodrzy w postępowaniu egzekucyjnym z wniosku wierzyciela R. R. (3) stwierdził zakończenie postępowania egzekucyjnego wobec zapłaty należności. Na tytule egzekucyjnym komornik zamieścił wzmiankę, że należności na podstawie tytułu wykonawczego zostały wyegzekwowane w całości.

Dowód: - akta komornicze KM 204/13 – zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, postanowienie o zakończeniu postępowania egzekucyjnego z dnia 2.07.2013 r. (odpis, k. 107 akt sprawy), tytuł wykonawczy z wzmianką (odpis, k. 108-109 akt sprawy).

Przy ustalaniu stanu faktycznego oparł się sąd na dowodach z dokumentów publicznych, które nie budziły wątpliwości i stanowiły dowód na okoliczności urzędowo w nich stwierdzone oraz na dokumentach prywatnych, które stanowiły dowód na okoliczności treści oświadczeń woli w nich stwierdzonych.

Oddalono wniosek o przesłuchanie stron na okoliczność dozorowania przez pozwanego nieruchomości i dokonywania napraw, albowiem okoliczności te nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie w sytuacji, gdy wobec

wyegzekwowania w postępowaniu egzekucyjnym należności stwierdzonej kwestionowanym tytułem egzekucyjnym, badanie kwestii skuteczności potrącenia dokonanego przez powódki był bezprzedmiotowe dla rozstrzygnięcia.

Nie uwzględniono wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłej E. H. sporządzonej w sprawie I C 1070/10 na okoliczności wartości czynszu najmu należnego powódkom od pozwanego albowiem przeprowadzenie takiego dowodu naruszałoby obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadę bezpośredniości, zaś powódki nie zgłosiły wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w niniejszym postępowaniu.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 840 §1 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Przepis art. 840 §1 pkt 2 k.p.c. stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego, przy czym dłużnik może powoływać się tylko na takie zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane, które zaszły – w odniesieniu do wyroku sądu – po zamknięciu rozprawy. Skutek w postaci wygaśnięcia zobowiązania wywierają w szczególności takie zdarzenia materialnoprawne, jak: wykonanie zobowiązania przez spełnienie świadczenia zgodnie z jego treścią, potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu, świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum).

Powódki w niniejszym postępowaniu wystąpiły z powództwem o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, powołując na uzasadnienie tego żądania okoliczność, że dokonały częściowej zapłaty a w pozostałym zakresie potrącenia wierzytelności stwierdzonej kwestionowanym tytułem egzekucyjnym w postaci wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie I ACa 362/12 z wzajemnymi wierzytelnościami przysługującymi powódkom wobec pozwanego w postaci czynszu oraz nienależytego wykonywania obowiązków z umowy najmu. Co do zasady zdarzenia takie, jako skutkujące wygaśnięciem zobowiązania, mogą stanowić podstawę uwzględnienia powództwa przeciwegzekucyjnego. Fakt dokonania zapłaty został przez powódki dostatecznie udowodniony niekwestionowanym przez pozwanego dowodem przelewu kwoty 67.895 zł. Nie wykazały natomiast powódki skuteczności dokonanego potrącenia, albowiem zaoferowany przez powódki materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie, że powódkom rzeczywiście przysługiwały wobec pozwanego wzajemne wierzytelności przedstawione do potrącenia. Pozwany istnieniu takich wierzytelności w odpowiedzi na pozew zaprzeczył. Natomiast dowodem na istnienie zdarzeń prawnych uzasadniających istnienie wierzytelności wzajemnych nie mogą stanowić opinia biegłego sporządzona na potrzeby innego postępowania. Dowodu tego nie stanowią również ustalenia zawarte w uzasadnieniach orzeczeń wydanych w sprawach I C 1070/10 i I ACa 362/12.

Niezależnie od powyższego powództwo podlegać musiało jednak oddaleniu w całości. Wskazać bowiem należy, że dłużnik może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego tylko tak długo, jak długo zachodzi potencjalna możliwość wykonania tego tytułu. Oznacza to, iż żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie może

być skutecznie zgłoszone po wyegzekwowaniu należności w całości (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1988 roku I CR 255/88 Lex nr 8929). Jeśli zaś w toku procesu tytuł wykonawczy został wykonany dłużnik może domagać się zwrotu wyegzekwowanego świadczenia i ewentualnie naprawienia wyrządzonej szkody. Powód (dłużnik) może w takiej sytuacji zmienić powództwo i zamiast pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego domagać się zwrotu świadczenia (tak orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 4.04.2002 r., I PKN 197/01, publ. Wokanda 2002/12/27). Jak natomiast wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego z wniosku R. R. (3) toczyło się przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania od D. Z., B. F., R. R. (1) i M. Z. należności wynikających z zwalczanego tytułu egzekucyjnego. Postępowanie zostało zakończone wobec wyegzekwowania należności a na tytule egzekucyjnym komornik zamieścił przewidzianą w art. 816 § 1 k.p.c. wzmiankę, że należności na podstawie tytułu wykonawczego zostały wyegzekwowane w całości. Według stanu rzeczy na chwilę zamknięcia rozprawy nie zachodzi zatem możliwość wykonania zwalczanego powództwem tytułu egzekucyjnego wobec wyegzekwowania należności objętej kwestionowanym tytułem egzekucyjnym.

Mając na uwadze powyższe, żądanie pozwu nie mogło zostać uwzględnione i na mocy powołanych wyżej przepisów podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt I sentencji.

O kosztach postępowania, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego i opłata skarbową od pełnomocnictwa orzeczono w pkt II sentencji na zasadzie art. 98 par. 1 k.p.c.